

มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเล :
ศึกษากรณีมาตรการในการตรวจสอบความเป็น
เจ้าของเครื่องมือประมง

นายสกุลพันธุ์ อาสาสรรพกิจ

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
นิติศาสตรมหาบัณฑิต
คณะนิติศาสตร์
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

2565

บทคัดย่อ

ชื่อการค้นคว้าอิสระ	มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเล ศึกษากรณีมาตรการในการตรวจสอบความเป็นเจ้าของเครื่องมือ ประมง
ชื่อผู้เขียน	นายสกุลพันธุ์ อาสาสรรพกิจ
ชื่อปริญญา	นิติศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2565

การทำการประมงพาณิชย์นั้นเป็นการทำประมงที่มีขนาดใหญ่กว่าการทำประมงพื้นบ้าน โดยมีการใช้เรือประมงและเครื่องมือประมงจำนวนมากเพื่อออกไปทำการประมงในทะเลของน่านน้ำไทย จึงมีโอกาสที่เครื่องมือประมงเหล่านี้จะได้รับความเสียหาย สูญหาย หรือถูกทิ้งลงสู่ทะเล ไม่ว่าจะเป็นการกระทำด้วยความจงใจ หรือไม่จงใจของผู้ทำประมงก็ตาม ทั้งนี้ เมื่อเครื่องมือประมงเกิดการสูญหายหรือถูกทิ้งลงสู่ทะเล ย่อมทำให้ปะการังได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง และยังสร้างความเสียหายแก่สิ่งแวดล้อมทางทะเลชนิดอื่นด้วย ซึ่งถือได้ว่าก่อให้เกิดปัญหาภาวะมลพิษทางทะเลอย่างร้ายแรง ซึ่งปัญหาภาวะมลพิษทางทะเลอันเกิดจากเครื่องมือประมงที่สูญหายหรือถูกทิ้งลงสู่ทะเลโดยที่ไม่มีการจัดทำเครื่องหมายประจำเครื่องมือประมงได้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและไม่มีแนวโน้มที่จะลดลง

อย่างไรก็ตาม การค้นหาและการกู้คืนเครื่องมือประมงในทะเลนั้นไม่สามารถกระทำได้ง่าย และการที่หน่วยงานของรัฐไม่สามารถตรวจสอบถึงความเป็นเจ้าของเครื่องมือประมงจากเครื่องมือประมงดังกล่าวได้ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลความเป็นเจ้าของเครื่องมือประมง ข้อมูลที่เชื่อมโยงกับเรือประมง หรือข้อมูลที่เป็นรายละเอียดการจดทะเบียนเรือ จึงทำให้ไม่อาจระบุได้ว่าบุคคลใดเป็นเจ้าของเรือประมงที่ใช้เครื่องมือประมงที่สูญหายหรือถูกทิ้งลงสู่ทะเลดังกล่าวในการทำการประมง และไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่เพื่อลงโทษบุคคลดังกล่าว ซึ่งจะเป็นการป้องกันมิให้ปัญหาภาวะมลพิษทางทะเลดังกล่าวเกิดขึ้นได้

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลอันเกิดจากเครื่องมือประมงที่สูญหายหรือถูกทิ้งลงสู่ทะเลโดยที่ไม่มีการจัดทำเครื่องหมายประจำเครื่องมือประมง ทั้งนี้ เป็นไปโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์เกี่ยวกับมาตรการในการตรวจสอบความเป็นเจ้าของเครื่องมือประมง โดยการกำหนดมาตรการให้ต้องมีการจัดทำเครื่องหมายประจำเครื่องมือประมงว่ามาตรการในการกำกับดูแลปัญหาดังกล่าวที่มีความเหมาะสมควรมีลักษณะอย่างไร รวมถึงองค์ประกอบของรัฐองค์กรใดที่มีความเหมาะสมในการกำกับดูแลปัญหาดังกล่าว

การศึกษาในครั้งนี้ได้ทำการศึกษาถึงหลักการพื้นฐานทางกฎหมายสิ่งแวดล้อม และหลักการทางกฎหมาย ทั้งกฎหมายภายในของประเทศไทย และกฎหมายระหว่างประเทศ รวมถึงกฎเกณฑ์ที่ไม่ได้มีสถานะเป็นกฎหมายระหว่างประเทศด้วย เพื่อค้นหามาตรการที่เหมาะสมในการกำกับดูแลปัญหาภาวะมลพิษทางทะเลอันเกิดจากเครื่องมือประมงที่สูญหายหรือถูกทิ้งลงสู่ทะเล จากการวิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการตรวจสอบความเป็นเจ้าของเครื่องมือประมงโดยการจัดทำเครื่องหมายประจำเครื่องมือประมงของประเทศไทยเปรียบเทียบกับอนุสัญญาระหว่างประเทศ และแนวทางขององค์การระหว่างประเทศ

จากการศึกษา พบว่า บทบัญญัติกฎหมายของประเทศไทยที่มีผลใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันนั้น แม้จะสามารถใช้บังคับในการลงโทษบุคคลที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรทางทะเลได้ก็ตาม แต่เมื่อปราศจากมาตรการทางกฎหมายในการตรวจสอบถึงความเป็นเจ้าของเครื่องมือประมงแล้ว ย่อมทำให้ไม่สามารถที่จะนำตัวบุคคลดังกล่าวมาลงโทษตามกฎหมายได้ จึงเห็นได้ว่าบทบัญญัติกฎหมายของประเทศไทยที่มีอยู่ในปัจจุบันนั้นไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอในการที่จะป้องกันภาวะมลพิษทางทะเลที่เกิดขึ้น และหากไม่มีการแก้ไขบทบัญญัติกฎหมายในเรื่องมาตรการในการตรวจสอบความเป็นเจ้าของเครื่องมือประมงแล้ว ปัญหาดังกล่าวคงจะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และส่งผลให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรทางทะเลของประเทศไทยอย่างมีอาจประเมินค่าได้

ด้วยเหตุดังกล่าว ประเทศไทยจึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างมาตรการในการกำกับดูแลปัญหาที่เหมาะสม โดยการสร้างระบบในการจัดทำเครื่องหมายประจำเครื่องมือประมงสำหรับการทำการประมงพาณิชย์ในน่านน้ำไทย โดยนำเอาแนวทางตามความสมัครใจในการจัดทำเครื่องหมายของเครื่องมือประมงขององค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติและประกาศกรมประมงที่เกี่ยวข้องมาเป็นต้นแบบในการสร้างระบบให้มีความเหมาะสม และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง รวมถึงการมอบหมายภารกิจแก่องค์กรที่มีความเหมาะสมในการกำกับดูแลปัญหาดังกล่าวด้วย

ABSTRACT

Title of Thesis	Legal Measures for The Prevention of Marine Pollution: Study of Measures for Identifying The Ownerships of Fishing Gears.
Author	Sakunphun Asasappakit
Degree	Master of Laws
Year	2022

Commercial fishing in Thai waters surpasses the scale of Artisanal fishing, involving numerous fishing vessels and gear. Consequently, the risk of these fishing implements suffering damage, getting lost, or being discarded into the sea exists, whether through intentional actions or inadvertent occurrences by fishermen. Regrettably, the Abandoned, lost, or otherwise discarded fishing gear (ALDFG) at sea inflicts severe harm upon coral reefs and other marine ecosystems, inflicting significantly to the issue of marine pollution. This persistent problem is rooted in the absence of proper marking on fishing gear.

Locating and recovering lost or discarded fishing gear at sea poses considerable challenges, further exacerbated by the government's inability to establish ownership of such equipment. This includes ownership information, associations with fishing vessels, and vessel registration details. Consequently, determining the owner of fishing gear lost or discarded becomes a daunting task, impeding the enforcement of existing laws and perpetuating the risk of marine pollution.

The purpose of this independent study is to study legal measures to prevent marine pollution caused by fishing gear that is abandoned, lost, or discarded into the sea without any markings on the fishing gear. This study contributes to the analysis of measures to identify the ownership of fishing gear to setting up measures required to mark fishing gear regarding appropriate measures for regulating the problem. and government organizations that are appropriate in regulating the problem.

This comprehensive study encompasses an exploration of foundational principles within the domain of environmental law, encompassing both domestic

legislation in Thailand and international law, even extending to non-binding international rules. Its overarching purpose is to discern and recommend appropriate regulatory measures to combat the issue of marine pollution stemming from the abandonment of fishing gear at sea, with a comparative evaluation of Thailand's legal framework against international conventions and guidelines established by international organizations.

Through the study, it has been discerned that Thailand's existing legal provisions, while capable of penalizing individuals responsible for marine resource damage, lack the necessary mechanisms to establish ownership of fishing gear. This limitation obstructs the legal process to hold such offenders accountable, rendering the current legal framework insufficient in preventing marine pollution. In the absence of amendments addressing ownership verification of fishing gear, it is foreseeable that such issues will persist, perpetuating irreparable harm to Thailand's marine resources.

Consequently, Thailand must institute effective measures to address this issue. This involves the implementation of a comprehensive system for marking fishing gear used in commercial fishing within Thai waters. Drawing inspiration from the voluntary guidelines established by the Food and Agriculture Organization of the United Nations and pertinent Department of Fisheries directives, such a system should be designed for practical implementation. Additionally, it necessitates the delegation of oversight responsibilities to relevant organizations proficient in managing these concerns.